

Արտաքին առևտուրը, երբ ձեռնարկությունները հետերոգեն են

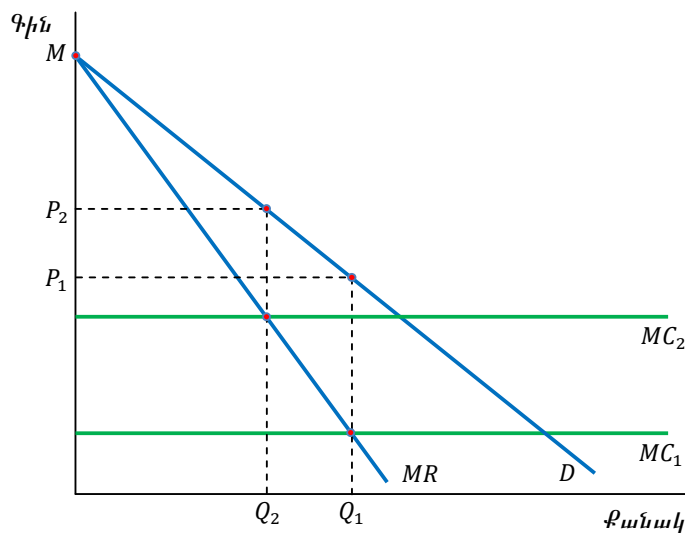
Մոնոպոլիստական մրցակցության շուկայի վերլուծությունում համարել ենք, որ ձեռնարկությունները սիմետրիկ են, մասնավորապես՝ բոլոր արտադրողների սահմանային ծախսերը նույնն են:

Ստորև դիտարկում ենք այն դեպքը, երբ մոնոպոլիստական մրցակցության ճյուղում արտադրողների սահմանային ծախսերը տարբեր են, թեպետ նախկինի պես համարում ենք, որ արտադրողների պահանջարկի կորերը սիմետրիկ (նույնն) են:

Դիցուք ունենք երկու արտադրող, որոնցից առաջինի սահմանային ծախսը MC_1 է, երկրորդինը՝ MC_2 , ընդ որում $MC_1 < MC_2$ (գծ. 1):

Հիշենք, որ շահույթն առավելարկվում է սահմանային ծախսի և սահմանային հասույթի հատման կետում: Ուստի՝ շահույթի առավելարկման համար արտադրողները կսահմանեն համապատասխանաբար P_1 և P_2 գին, ընդ որում $P_1 < P_2$, $Q_1 > Q_2$:

Գծանկար 1

Պահանջարկի (D) և սահմանային հասույթի (MR) կորերն ուղղահայաց առանցքը հատում են միևնույն M կետում: Այդ կետում թողարկումը զրո է:

Ընդհանուր դեպքում, մոնոպոլիստական մրցակցության ճյուղում ձեռնարկության պահանջարկը նկարագրում ենք հետևյալ կերպ. $Q = S\{1/n - b(P - \bar{P})\}$: Ուստի $P = \bar{P} + 1/bn - Q/Sb$:

Այսինքն՝ պահանջարկի կորի (D) թեքման անկյունը $1/Sb$ է, իսկ ուղղահայաց առանցքին հատման կետի արժեքը $\bar{P} + 1/bn$ է ($M = \bar{P} + 1/bn$):

Քանի որ MR կորն ավելի ուղղահայաց է, քան D կորը, ապա $P_1 - MC_1 > P_2 - MC_2$: Հետևաբար՝ առաջին ձեռնարկության գործառնական շահույթն ավելի մեծ է $(P_1 - MC_1) * Q_1 > (P_2 -$

$MC_2) * Q_2$: Գործառնական շահույթը հավասար է հասույթի ($P_i * Q_i$) և գործառնական ծախսերի ($MC_i * Q_i$) տարբերությանը:

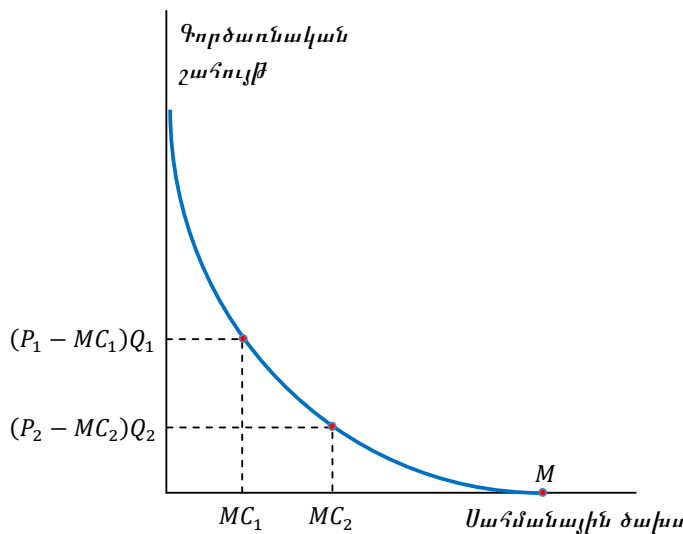
Այսպիսով՝ ավելի ցածր սահմանային ծախս ունեցող արտադրողը.

- սահմանում է ավելի ցածր գին ($P_1 < P_2$),
- ունի ավելի բարձր վերագիր ($P_1 - MC_1 > P_2 - MC_2$),
- թողարկում է ավելի մեծ քանակ ($Q_1 > Q_2$),
- ստանում է ավելի մեծ գործառնական շահույթ:

Դրանով իսկ, ձեռնարկության գործառնական շահույթը և սահմանային ծախսը միմյանց հակադարձ են. սահմանային ծախսի նվազմանը զուգընթաց գործառնական շահույթն ընդլայնվում է (գծ. 2):

Նկատենք՝ գործառնական շահույթը դրական է բոլոր այն ձեռնարկությունների համար, որոնց սահմանային ծախսը փոքր է $M = \bar{P} + 1/bn$ -ից: Ըստ այդմ՝ երբ շուկայի մեծությունը S է, ճյուղում գործում են միայն այն արտադրողները, որոնց սահմանային ծախսը M -ից փոքր է:

Գծանկար 2

Հետագա վերլուծությունում համարում ենք, որ ֆիքսված ծախսերը (որոնք մեր արտադրողների համար նույնն են և որոնք անհրաժեշտ է կատարել ճյուղ մուտք գործելու համար) այլևս չեն կարող վերականգնվել: Արտադրողները այդ ծախսերն արդեն իսկ կատարել են:

Երկարաժամկետ հավասարակշռություն

Երբ ձեռնարկությունների ծախսերը սիմետրիկ (նույնն) են, ապա տնտեսական շահույթի առկայության դեպքում նոր ձեռնարկությունների մուտքը ճյուղ շարունակվում է այնքան, մինչև տնտեսական շահույթը հավասարվում է զրոյի:

Իսկ ինչպիսի՞ն է իրավիճակը, երբ ձեռնարկությունների ծախսերը սիմետրիկ չեն:

Մեր օրինակում, եթե ձեռնարկության սահմանային ծախսը M -ից մեծ է, ապա այն շուկայից դուրս կմղվի, քանի որ գործառնական շահույթը բացասական է: Նկատենք, շուկայից դուրս

մղվող ձեռնարկությունը վնաս է կրում ֆիսկալ ծախսի չափով, որը նա կատարել էր շուկա մուտք գործելու համար:

Բնականաբար, ձեռնարկությունն ի սկզբանե ճյուղ մուտք էր գործի, եթե տեղյակ լիներ, որ իր սահմանային ծախսը M -ից մեծ է լինելու:

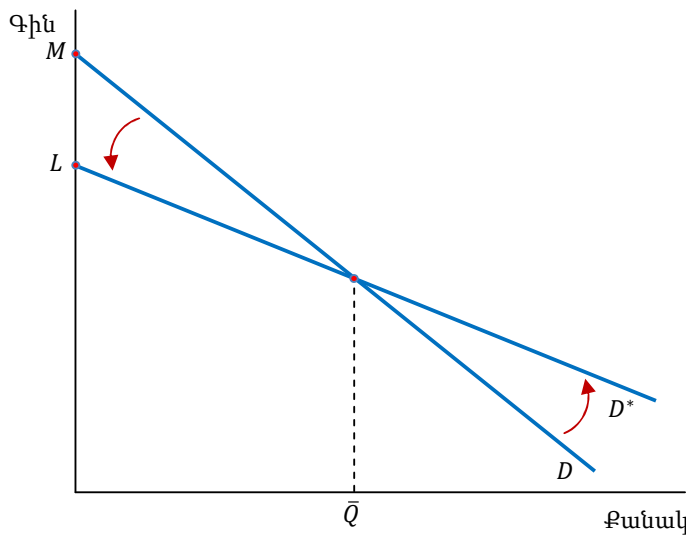
Համարում ենք, որ սահմանային ծախսի մեծությունը նախապես հայտնի չէ, և հայտնի է դառնում միայն ճյուղ մուտք գործելուց, այսինքն՝ ֆիքսված ծախսը կատարելուց հետո:

Այսպիսով՝ ճյուղ մուտք գործելուց հետո որոշ ձեռնարկություններ պարզում են, որ իրենց սահմանային ծախսը բարձր է, և ընդհանուր շահույթը (գործառնական շահույթի և ֆիքսված ծախսի տարբերությունը) բացասական է: Այդ ձեռնարկությունները շուկայից դուրս են մղվում:

Միևնույն ժամանակ, այլ ձեռնարկություններ պարզում են, որ իրենց սահմանային ծախսը բավականաչափ ցածր է, և ընդհանուր շահույթը դրական է:

Նոր ձեռնարկությունների մուտքը ճյուղ կշարունակվի այնքան, մինչև սահմանային ծախսի բոլոր պոտենցիալ արժեքների համար ակնկալվող ընդհանուր շահույթը հավասարվի զրոյի:

Գծանկար 3

Առևտրի ազատականացման ազդեցությունը

Առևտրի ազատականացման դեպքում շուկան ընդլայնվում է: Հիշենք՝ պահանջարկի կորի թեքությունը հավասար է $1/Sb$: Հետևաբար՝ շուկայի մեծության՝ S -ի, ընդլայնման հետևանքով պահանջարկի կորը կդառնա ավելի հարթ (գծ. 3):

Մոնոպոլիստական մրցակցության շուկայի վերլուծությունից գիտենք նաև, որ երբ առևտրի ազատականացման արդյունքում շուկան ընդլայնվում է, ապա նրանում գործող ձեռնարկությունների թիվը՝ n , աճում է: Իսկ քանի որ պահանջարկի կորն ուղղահայաց առանցքը հատում է $\bar{P} + 1/bn$ կետում, ապա n -ի աճի հետևանքով հատման կետը կտեղաշարժվի ներքև՝ M -ից L :

Այսպիսով՝ շուկայի ընդլայնման և մրցակցության ինտեսիվության աճի հետևանքով պահանջարկի կորը դառնում է ավելի առածգական և D -ից տեղաշարժվում է D^* : Վերջինը նշանակում է, որ գնի տրված կրճատման դեպքում արտադրողի իրացումն ավելի մեծ չափով է ընդլայնվում:

Նկատենք՝ փոքր (\bar{Q} -ից ցածր իրացում ունեցող) արտադրողների համար պահանջարկը նվազել է, իսկ խոշոր (\bar{Q} -ից բարձր իրացում ունեցող) արտադրողների համար պահանջարկն ընդլայնվել է:

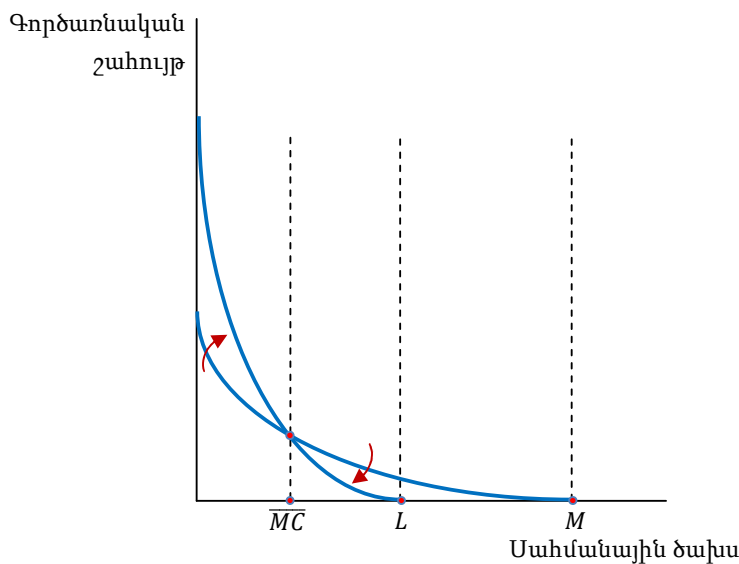
Համապատասխանորեն կտեղաշարժվի սահմանային ծախսի և գործառնական շահույթի կապը բնութագրող կորը (գծ. 4):

Այն ձեռնարկությունները, որոնց սահմանային ծախսը L -ից M տիրույթում է, շուկայից դուրս կմղվեն:

\overline{MC} -ից ցածր սահմանային ծախս ունեցող ձեռնարկությունները կշահեն, քանի որ ցածր սահմանային ծախսերի շնորհիվ հնարավորություն ունեն ի պատասխան մրցակցության ինտեսիվացման՝ նվազեցնել գինը և շուկայի լրացուցիչ բաժին ձեռք բերել: Այդ ձեռնարկությունները կընդլայնեն շահույթը:

\overline{MC} -ից բարձր, բայց L -ից ցածր սահմանային ծախս ունեցող ձեռնարկությունները կկրճատեն թողարկումը:

Գծանկար 4

Արդյունքում՝ ճյուղի ընդհանուր արտադրողականությունն աճում է, քանի որ շուկայում մնում են համեմատաբար արդյունավետ արտադրողները ($MC < L$), ընդ որում, առավել արդյունավետ արտադրողների ($MC < \overline{MC}$) կշիռն ընդլայնվում է: